

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

INTRODUCERE

SCOPURILE DOCUMENTULUI

Programa pentru testare la limba și literatura română la finele clasei a IX-a, în cadrul examenului național, este elaborată în conformitate cu prevederile Curriculumului național (CNLLR, variantele 2006 și 2010) și conținuturile recomandate de acest document. Programa are drept scop evaluarea obiectivă a elevilor la finele ciclului gimnazial și unificarea cerințelor față de competențele, cunoștințele și abilitățile absolvenților clasei a IX-a.

CARACTERISTICILE EXAMENULUI

Examenul de certificare la limba și literatura română, la finele ciclului gimnazial, este un examen obligatoriu, scris, construit ca test de cunoștințe și abilități, cu itemi diferiți ca tip, elaborați în baza unui text literar sau nonliterar, pus la dispoziția elevului pentru întreaga perioadă de desfășurare a examenului.

Testul conține 12 itemi, dintre care 8 vizează conținuturile la limba română, iar 4 itemi țin de conținuturile la literatura română și competența de interpretare a unui text.

Timpul rezervat pentru rezolvarea testului este de 120 de minute.

CONȚINUTUL DOCUMENTULUI

Structura programei include următoarele elemente, necesare în documentele de acest gen:

- § Deprinderile integratoare ale studiului limbii și al literaturii naționale;
- § Standardele de evaluare, subordonate deprinderilor integratoare, elaborate în baza CNLLR;
- § Obiectivele de evaluare pentru fiecare dintre standardele menționate (modele);
- § Conținuturile tematice și referințele de bază;
- § Modele de itemi pentru fiecare dintre obiectivele de evaluare prezentate;
- § Instrumentele de evaluare (matricea de specificații, un model de test, însoțit de baremul de corectare).

Deprinderile integratoare pe care se centrează studiul limbii și al literaturii române în clasele gimnaziale sînt o continuare logică a învățării limbii în clasele primare, și anume:

- înțelegerea la auz,
- lectura,
- vorbirea,
- scrierea.

Deoarece un examen național scris permite evaluarea cunoștințelor și abilităților din domeniul lecturii și scrierii, în prezenta programă vor fi incluse standarde și obiective de evaluare subordonate acestor deprinderi integratoare, fără a diminua importanța înțelegerii la auz și a vorbirii în demersul didactic. Orice testare scrisă, implicit, vizează și abilități de înțelegere

a mesajelor orale, precum și de a construi o comunicare orală. De asemenea, aceste abilități pot constitui obiectul unor testări curente, proiectate de profesor sau administrate de direcția școlii, de direcțiile județene etc.

Standardele de evaluare, subordonate deprinderilor integratoare menționate, elaborate în baza programei în vigoare, constituie descrierea unor niveluri de dezvoltare a capacităților lectorale și a competențelor comunicative ale elevilor, necesare pentru realizarea studiilor ulterioare și care pot fi atinse în demersul educațional.

Standardele sînt un instrument de evaluare și presupun o raportare a conceptului teoretic de educație lingvistică și literară, a conținuturilor prevăzute de programele în uz la cunoștințele și abilitățile elevului concret. Prin descrierea standardelor, se enunță opțiunea societății / a organelor de resort față de un anumit nivel de cunoștințe și abilități, pe care trebuie să le posede, la momentul certificării prin examen național la limba și literatura română, absolventul clasei a IX-a.

Standardul de performanță se concretizează, prin indicii și descrieri măsurabile, în obiectivele de evaluare. În acest sens, standardul și obiectivul de evaluare se construiește pe ideal, varianta optimă, și indiciile cantitative se raportează la calificativul maxim.

Standardele la limba și literatura română și obiectivele de evaluare sînt următoarele:

Lectura textelor (nonliterare și literare)

Standarde:

1. Cunoașterea tipologiei de texte studiate

Obiective de evaluare	Mostre de itemi
1.1. Să definească speciile literare studiate, numind exemple de texte relevante.	<ul style="list-style-type: none"> Definiți două specii cunoscute ale genului liric. Formulați o definiție a nuvelei ca specie literară, remarcînd deosebirea ei de roman. Aduceți 3 exemple (titlul exact al textului și autorul lui) de balade culte.
1.2. Să numească texte literare studiate sau citite independent, încadrîndu-le într-o tipologie, conform speciei literare sau conform temelor reflectate.	<ul style="list-style-type: none"> Numiți 3 texte din literatura română, în care este tratată tema prieteniei. Indicați în dreptul fiecărei teme numite titlurile a două texte literare, în care este reflectată ea. <p><i>Prietenia</i> <i>Școala</i> <i>Omul în raport cu universul</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sistematizați titlurile textelor studiate în conformitate cu tematica lor. Caracterizați textul dat în conformitate cu specia și genul literar de care ține.

	<ul style="list-style-type: none"> • Numiți 3 -5 personalități despre care v-ați documentat din texte literare sau nonliterare.
1.3. Să numească particularitățile stilurilor funcționale studiate și texte ce aparțin acestor stiluri.	<ul style="list-style-type: none"> • Numiți 3 tipuri de texte funcționale (oficiale), pe care știți să le redactați. • Prezentați în viziune proprie ce este un <i>text nonliterar utilitar</i>. • Raportați, într-un enunț dezvoltat argumentativ, scrierile SF la stilul literaturii artistice.
1.4. Să prezinte cartea ca obiect cultural, reperele unor teme date, problemele adiacente abordării acestor teme în textele literare studiate.	<ul style="list-style-type: none"> • Numiți 3 dintre părțile componente ale unei cărți și descrieți în câte un enunț importanța fiecărei părți. • Examinați coperta unei cărți date și răspundeți la întrebări. • Prezentați o problemă identificată în textul studiat ca exemplu de nuvelă.
1.5. Să prezinte rezumativ informațiile învățate, asimilate pe arii curriculare, referitoare la temele: <i>Limba română, Națiunea, Patria; Omul în raport cu natura, universul, cosmosul; Adolescența; Familia, Școala; Prietenie și dragoste; Aventură, călătorie, lumi fantastice; Scene din viața de ieri și de azi; Personalități, exemple, modele.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Răspundeți în scris la întrebarea: Ce înțelegeți prin formula <i>Scene din viața de ieri și de azi?</i> • Numiți 3 -5 personalități despre care v-ați documentat din texte literare sau nonliterare. • Conturați, în limita a trei enunțuri, în ce rezidă tema <i>Aventură, călătorie, lumi fantastice</i>.

2. Identificarea valorilor etice și culturale în textul studiat sau citit independent

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
2.1. Să demonstreze înțelegerea unui text la lectură independentă, răspunzând la întrebările	<p>Ü Alegeți prin încercuirea literei respective câte un răspuns corect pentru fiecare dintre întrebările formulate în baza textului.</p>

<p>formulate asupra textului.</p>	<p>Ü Răspundeți în scris, în limita a două enunțuri, la una dintre cele 3 întrebări formulate asupra textului. Ü Extrageți din text enunțul care poate servi ca răspuns la întrebarea dată.</p>
<p>2.2. Să identifice și să comenteze ideile principale, valorile etice, mesajul și titlul textului.</p>	<p>Ü Formulați ideea principală a textului dat. Ü Extrageți din text enunțul care conține ideea principală a textului. Ü Alegeți dintre enunțurile propuse unul care exprimă mesajul textului dat. Ü Descifrați în limita de 2 enunțuri semnificația titlului dat al textului. Ü Deduceți care sînt valorile promovate de poezia <i>Patria</i> de Ștefan Baciu. Ü Propuneți un alt titlu pentru textul dat. Ü Rescrieți din text 3 cuvinte, care constituie reperele titlului acestui text.</p>
<p>2.3. Să extragă din textele citite informațiile solicitate: cuvintele-cheie, indiciile lexicale de spațiu și timp, caracteristicile etnice și socioculturale.</p>	<p>Ü Marcați șirul care conține cuvintele-cheie ale textului. Ü Identificați și extrageți din text 4 cuvinte care confirmă că acțiunea descrisă are loc în Moldova. Ü Deduceți și formulați într-un enunț timpul de desfășurare a acțiunii descrise în text. Ü Prezentați 2 argumente întru susținerea afirmației că acțiunea se desfășoară în mediu rural în perioada postbelică. Ü Alegeți enunțul care corespunde situației descrise în textul dat:</p> <ol style="list-style-type: none"> acțiunea are loc într-un oraș din Moldova medievală, într-o familie înstărită; acțiunea are loc într-un sat din Moldova medievală, într-o familie nevoiașă; acțiunea are loc în zilele noastre, într-un oraș din România, într-o familie de muncitori; acțiunea are loc într-un sat din Moldova la sfîrșitul secolului XIX, într-o familie înstărită.

3. Cunoașterea faptelor de limbă, în limitele conținuturilor curriculare pentru clasele gimnaziale

<p>Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i></p>	<p>Itemi</p>
--	--------------

<p>3.1. Să citeze / să formuleze regulile de ortografie și de punctuație învățate.</p>	<p>Ü Formulați două reguli de scriere a cuvintelor cu literă inițială majusculă. Ü Reproduceți 2 reguli de scriere a adverbilor compuse. Ü Prezentați trei reguli de izolare obligatorie a propozițiilor subordonate.</p>
<p>3.2. Să interpreteze cu referire la regulile învățate aplicarea semnelor ortografice și de punctuație.</p>	<p>Ü Alegeți din șirul propus regula care s-a aplicat la scrierea cuvintelor marcate în text. Ü Selectați din enunțul dat toate cuvintele care s-au ortografiat în conformitate cu regula... Ü Marcați prin încercuirea literei de la începutul șirului regula de punctuație, care s-a aplicat în enunțul dat. Ü Marcați în text toate virgulele utilizate pentru despărțirea propozițiilor coordonate.</p>
<p>3.3. Să demonstreze cunoașterea lexicului limbii române și a termenilor adecvați pentru descrierea vocabularului (în limita conținuturilor curriculare)</p>	<p>Ü Definiți și exemplificați prin 3 cuvinte noțiunea de neologism. Ü Prezentați 10 cuvinte din câmpul lexical <i>culori</i>. Ü Numiți câte un sinonim neologic al fiecărui cuvânt dat. Ü Rescrieți din text 3 perechi de antonime. Ü Marcați șirul care conține numai sinonime ale cuvântului dat.</p>
<p>3.4. Să recunoască elementele lingvistice specifice în plan fonetic, lexical și gramatical.</p>	<p>Ü Copiați din text 7 cuvinte care țin de câmpul lexical <i>plante</i>. Ü Identificați prin subliniere toate adjectivele din enunțul dat. Ü Aranjați cuvintele din primul enunț al textului în ordinea alfabetică. Ü Identificați în text 2 locuțiuni verbale. Ü Marcați pe câmp 2 exemple de propoziții interogative, atestate în text. Ü Indicați prin sublinierea silabei locul accentului în cuvintele din șirul dat. Ü Subliniați în text 3 verbe la perfectul compus al modului indicativ. Ü</p>

Aplicare

4. Lecturarea fluentă și expresivă a diverselor tipuri de texte literare și nonliterare

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
4.1. Să citească fluent, cu voce sau în gând, un text științific,	Ü Citiți cu voce textul din manualul de istorie / chimie / fizică / matematică.

publicistic sau artistic de 400-500 de cuvinte.	<p>Ū Citiți în gînd de 2 ori textul artistic propus.</p> <p>Ū Citiți cu voce, fără pregătire prealabilă, articolul de ziar dat.</p>
4.2. Să realizeze lectura expresivă a textelor publicistice și artistice date, în limita de o pagină A4.	<p>Ū Citiți expresiv textul verbal din panoul publicitar dat, după o examinare a panoului (1-2 minute).</p> <p>Ū Realizați lectura expresivă a unui articol de ziar dat.</p> <p>Ū Realizați lectura expresivă a poeziei propuse.</p>
4.3. Să citească pe roluri texte dramatice sau texte care conțin dialoguri, potrivit intonația în corespundere cu remarca autorului / cuvintele autorului.	<p>Ū Citiți pe roluri un fragment din <i>Conu Leonida față cu reacțiunea</i> de I. L. Caragiale.</p> <p>Ū Realizați lectura expresivă pe roluri a dialogului ales de voi din romanul <i>Singur în fața dragostei</i> de A. Busuioc.</p> <p>Ū În echipă, citiți pe roluri dialogul propus.</p>

5. Demonstrarea apartenenței textului studiat sau citit independent la o specie literară / un gen, detectarea și comentarea modului de abordare a temei principale în textul respectiv

Obiective de evaluare	Itemi
<i>Elevul va fi capabil:</i>	
5.1. Să raporteze un text dat la stilul funcțional, genul / specia literară (ă) respectivă.	<p>Ū Continuați enunțurile cu termenii adecvați pentru textul dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Textul dat ține de specia literară - Textul dat este scris în stilul <p>Ū Prezentați 2 argumente din text pentru afirmația <i>Textul propus este un text publicistic</i>.</p> <p>Ū Alegeți din fiecare șir propus câte un termen adecvat pentru caracteristicile de gen și specie ale textului dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oficial, științific, publicistic, artistic; - poezie lirică, baladă, roman, nuvelă.
5.2. Să stabilească analogii între textele literare studiate / citite independent și textele propuse la prima lectură.	<p>Ū Numiți alte 2 texte, în care se abordează aceeași problemă ca și în textul dat la prima lectură.</p> <p>Ū Comparați textele și exprimați în 2 enunțuri analogia dintre situațiile prezentate.</p> <p>Ū Relevați punctele comune între textul dat și oricare alt text din literatura română (numiți acel text și autorul lui).</p> <p>Ū Comentați, în limita de 7 rînduri, analogia dintre mesajul textului dat și proverbul ...</p> <p>Ū Analizați 2 texte cu același titlu (<i>Patria</i> de Ștefan Baciu și <i>Patria</i> de Grigore Vieru), remarcînd, în 3 enunțuri, diferența dintre ele.</p>

<p>5.3. Să formuleze întrebări asupra textului citit și să-și exprime opinia în raport cu problemele abordate în textul literar și modul de soluționare a lor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ü Formulați succint esența problemei și atitudinea dvs. în raport cu ea (2 enunțuri). Ü Comentați soluționarea conflictului din punctul dvs. de vedere, în text coerent de 5-7 rînduri. Ü Propuneți o altă variantă de soluționare a conflictului, în limita a două enunțuri. Ü Relevați, în limita unui enunț dezvoltat, de ce depinde soluționarea problemei prezentate în text.
<p>5.4. Să încadreze textul propus în propriul sistem de valori, exprimînd atitudini argumentate în raport cu problemele identificate.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ü Exprimați-vă, în text coerent de 5-7 rînduri, atitudinea față de problema abordată în text. Ü Formulați într-un enunț concluzia la care ajungeți în urma lecturii textului dat. Ü Numiți alte 2 texte literare care v-au produs aceeași impresie. Ü Continuați enunțul prin 2 argumente proprii: <p><i>Textul dat este un text vesel, pentru că ...</i></p>

6. Analiza faptelor de limbă atestate

<p>Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i></p>	<p>Itemi</p>
<p>6.1. Să efectueze analiza morfosintactică a enunțurilor indicate, utilizînd termenii în vigoare și siglele / sublinierile / semnele convenționale adecvate.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ü Rescrieți din alineatul 1 al textului propus 2 propoziții subordonate atributive și efectuați analiza lor sintactică, prin sublinierea părților de propoziție. Ü Efectuați analiza morfologică a 2 pronume personale din ultimul enunț al textului. Ü Efectuați analiza sintactică (delimitați propozițiile și prezentați schema) a frazei date. Ü Încercuiți litera A pentru afirmațiile adevărate și F pentru cele false, raportate la fraza propusă. Ü Efectuați analiza sintactică a enunțului. Ü Delimitați propozițiile în fraza de mai jos, marcînd limita prin bare oblice și cifre. Ü Construiți schema frazei date, utilizînd semnele convenționale cunoscute. Ü Identificați și scrieți mai jos funcțiile sintactice ale cuvintelor marcate în text. Ü Analizați și marcați prin semnele

	<p>convenționale cunoscute structura morfematică a 3 cuvinte din cele 5 propuse.</p> <p>Ü Indicați în dreptul fiecărui verb de mai jos persoana, modul, timpul la care se utilizează.</p>
6.2. Să prezinte unitățile de vocabular în cadrul câmpurilor lexicale și al familiei lexicale.	<p>Ü Analizați marcînd prin semnele convenționale cunoscute structura a 3 cuvinte din familia lexicală a verbului A TĂIA.</p> <p>Ü Remarcați diferența dintre cuvintele copac, cireș, stejar și măr în cadrul câmpului lexical <i>denumiri de plante</i>.</p> <p>Ü Delimitați prin subliniere în șirul propus cuvintele care au în componență prefixul ne-.</p>
6.3. Să definească sensurile lexicale ale cuvintelor uzuale, respectînd o structură logică a definiției.	<p>Ü Definiți fără a apela la sinonime cuvintele date.</p> <p>Ü Prezentați definiția a cel puțin 3 sensuri ale adjectivelor propuse.</p> <p>Ü Deduceți din context sensul actualizat al cuvîntului marcat în enunț.</p>
6.4. Să analizeze și să comenteze relațiile dintre unitățile de vocabular nominalizate.	<p>Ü Subliniați în text toate sinonimele cuvîntului...</p> <p>Ü Calificați prin termenul adecvat relația dintre cuvintele din fiecare pereche.</p> <p>Ü Explicați într-un enunț de ce sînt considerate paronime cuvintele original / original.</p>
6.5. Să producă enunțuri corecte din punct de vedere lexical și gramatical, în corespundere cu cerințele specifice.	<p>Ü Construiți o frază din 4 propoziții legate prin coordonare.</p> <p>Ü Dezvoltați enunțul dat prin 3 subordonate diferite.</p> <p>Ü Adăugați cîte 2 atribute la substantivele subliniate.</p>

7. Analiza textelor literare studiate în termenii adecvați de teorie literară, prevăzuți de conținuturile curriculare pentru gimnaziu

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
7.1. Să identifice și să clasifice personajele literare din text, stabilind relațiile dintre ele.	<p>Ü Numiți toate personajele implicate în acțiunea din textul literar dat.</p> <p>Ü Prezentați 3 dintre personajele literare ale textului studiat</p>

	<p>Ü Arătați în câte un enunț relația dintre personajele din coloana A și din coloana B.</p> <p>Ü Descrieți în limita de 3 enunțuri una dintre liniile de subiect din textul dat.</p> <p>Marcați șirul care numește toate personajele din textul dat în ordinea apariției lor.</p>
<p>7.2. Să recunoască modurile de expunere într-un text literar.</p>	<p>Ü Marcați pe cîmp toate segmentele care conțin descrieri de natură în textul dat.</p> <p>Ü Identificați în textul dat un dialog și prezentați-l într-un enunț, arătînd cine sînt participanții la dialog și care este esența comunicării lor.</p> <p>Ü Rezumați în limita de 12-15 rînduri narațiunea din textul dat.</p> <p>Ü Extrageți din textul dat 3 enunțuri, care constituie o descriere de interior.</p> <p>Ü Enumerați toate obiectele descrise în text.</p>
<p>7.3. Să delimiteze și să comenteze elementele subiectului unui text narativ.</p>	<p>Ü Marcați pe cîmp segmentul care constituie, în textul dat, expozițiunea / situația inițială.</p> <p>Ü Comentați, în limita de 3 enunțuri, deznodămîntul fragmentului dat.</p> <p>Ü Extrageți din text primul și ultimul enunț al desfășurării acțiunii.</p> <p>Ü Formulați într-un enunț esența conflictului (nodului acțiunii, a cauzei care modifică situația inițială).</p>
<p>7.4. Să deducă și să interpreteze motivele literare și simbolurile dintr-un text literar dat.</p>	<p>Ü Numiți un motiv literar atestat în textul propus.</p> <p>Ü Detectați în textul dat 3 simboluri literare.</p> <p>Ü Identificați un simbol în textul dat și interpretați, în limita de 3 enunțuri, semnificația lui.</p> <p>Ü Aduceți două argumente în favoarea afirmației că în textul dat se reiau motivele mioritice.</p> <p>Ü Analizați în 3 enunțuri modalitatea de interpretare a motivului literar ... în textul propus.</p>
<p>7.5. Să identifice și să decodifice imaginile poetice.</p>	<p>Ü Extrageți din text toate cuvintele și îmbinările de cuvinte care creează imagini auditive / vizuale.</p>

	<p>Ü Identificați și subliniați în text toate cuvintele care numesc sau sugerează culori / nuanțe cromatice.</p> <p>Ü Comentați în text coerent de 3 enunțuri esența imaginii vizuale din poezia dată.</p> <p>Ü Comparați imaginea vizuală din textul dat cu imaginea vizuală din oricare alt text cunoscut / studiat.</p> <p>Ü Analizați textul, sistematizând informațiile deduse în următoarele coloane:</p> <p>a) ce vede personajul:</p> <p>b) ce aude personajul:</p> <p>c) ce simte personajul:</p>
7.6. Să recunoască și să comenteze figurile de stil, atestate într-un text artistic dat.	<p>Ü Identificați și subliniați în textul dat toate epitetele.</p> <p>Ü Găsiți în text și rescrieți câte un exemplu de metaforă, epitet, comparație, hiperbolă.</p> <p>Ü Interpretați în limita a 2 enunțuri esența metaforei ... în textul dat.</p> <p>Ü Enumerați metaforele din text, legate de titlul acestuia.</p> <p>Ü Comentați rolul repetițiilor în textul propus.</p> <p>Ü</p>

Integrare și realizare a comunicării

8. Comentarea textuală argumentată a problemelor identificate în textele literare studiate sau citite independent.

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
8.1. Să stabilească analogii între textele literare studiate / citite independent și textele propuse la prima lectură.	<p>Ü Numiți alte 2 texte, în care se abordează aceeași problemă ca și în textul dat.</p> <p>Ü Comparați textele și exprimați în 2 enunțuri analogia dintre situațiile prezentate.</p> <p>Ü Relevați punctele comune între textul dat și oricare alt text din literatura română (numiți acel text și autorul lui).</p> <p>Ü Comentați, în limita de 7 rînduri, analogia dintre mesajul textului dat și proverbul ...</p> <p>Ü Analizați 2 texte cu același titlu, remarcînd , în 3</p>

	enunțuri, diferența dintre ele.
8.2. Să stabilească analogii între textele literare și textele nonliterare (științifice, publicistice).	<ul style="list-style-type: none"> Ü Comparați textele date și relevați legătura dintre ele în text coerent de 3 enunțuri (se dau ambele texte). Ü Prezentați un text științific, care ar elucida sau ar facilita înțelegerea textului artistic dat. Ü Relevați legătura dintre textul dat și un text oficial (CV), arătând 3 informații comune. Ü Comentați, în limita de 10 rînduri, diferența între prezentarea biografiei artistice și CV-ul scriitorului.
8.3. Să încadreze textul propus în propriul sistem de valori.	<ul style="list-style-type: none"> Ü Exprimați-vă, în text coerent de 5-7 rînduri, atitudinea față de problema abordată în text. Ü Formulați într-un enunț concluzia la care ajungeți în urma lecturii textului dat. Ü Numiți alte 2 texte literare care v-au produs aceeași impresie. Ü Continuați enunțul prin 2 argumente proprii: <i>Textul dat este un text vesel, pentru că ...</i>
8.4. Să-și exprime opinia în raport cu problemele abordate în textul literar și modul de soluționare a lor.	<ul style="list-style-type: none"> Ü Formulați succint esența problemei și atitudinea dvs. în raport cu ea (2 enunțuri). Ü Comentați soluționarea conflictului din punctul dvs. de vedere, în text coerent de 5-7 rînduri. Ü Propuneți o altă variantă de soluționare a conflictului, în limita a două enunțuri. Ü Relevați, în limita unui enunț dezvoltat, de ce depinde soluționarea problemei prezentate în text.

C. Scrierea

Cunoaștere

9. Cunoașterea regulilor de ortografie și de punctuație în vigoare

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
9.1. Să cunoască regulile ortografice învățate și să le aplice adecvat situației.	<ul style="list-style-type: none"> Ü Alegeți și marcați varianta corectă de scriere a fiecărui cuvînt. Ü Formulați regula de scriere a cuvîntului marcat / a cuvintelor date. Ü Puneți în contexte adecvate perechile de cuvinte omofone. Ü Construiți contexte pentru a diferenția scrierea aceluiași îmbinări. Ü Puneți în spațiile albe toate semnele ortografice cerute.
9.2. Să cunoască regulile de	<ul style="list-style-type: none"> Ü Alegeți și marcați varianta corectă de scriere a fiecărui

<p>punctuație învățate și să le aplice adecvat situației.</p>	<p>enunț. Ü Formulați regula de aplicare a semnului de punctuație marcat. Ü Construiți enunțuri cu structura propusă și punctograma dată. Ü Aplicați semnele de punctuație cerute în textul / enunțul dat. Ü Puneți în spațiile albe toate semnele de punctuație cerute. Ü Restabiliți în textul dat semnele de punctuație necesare. Ü Rescrieți textul, aplicînd semnele de punctuație adecvate.</p>
<p>9.3. Să ilustreze prin exemple potrivite regulile de ortografie și de punctuație învățate.</p>	<p>Ü Ilustrați prin cîte 3 exemple fiecare regulă citată. Ü Uniți fiecare ortogramă cu regula care s-a respectat la scrierea cuvîntului. Ü Grupați cuvintele în baza regulii de ortografiere. Ü Ilustrați prin cîte 1 exemplu fiecare regulă citată. Ü Marcați prin litere semnele de punctuație din text și scrieți literele respective în dreptul regulilor corespunzătoare.</p>

10. Cunoașterea regulilor de acord gramatical

<p>Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i></p>	<p>Itemi</p>
<p>10.1. Să formuleze și să ilustreze/ să aplice regulile de acord gramatical.</p>	<p>Ü Reproduceți și exemplificați o regulă de acord între subiect și predicat. Ü Explicați într-un enunț cum se realizează acordul gramatical între articolul posesiv și substantivul determinat. Ü Răspundeți la întrebare și aduceți 2 exemple relevante: <i>Cum se realizează acordul în cadrul inerenței subiect – predicat nominal, numele predicativ fiind exprimat prin adjectiv?</i></p>
<p>10.2. Să explice modul de realizare a acordului gramatical în exemplele date.</p>	<p>Ü Explicați cum se realizează acordul gramatical între adjectivul dulce și substantivele regente: cremă, apă, bomboane, biscuiți. Ü Comentați într-un enunț cum s-a realizat</p>

	<p>legătura gramaticală (inerența) între subiectele și predicatul marcate în enunțuri. <i>Pe plaja de nisipuri, sub cerul răvășit Nu mai e nimeni, marea s-a și dezlănțuit.</i> Leonida Lari</p> <p>Ü Comentați prin referirea la regulă cum se realizează acordul gramatical în segmentul marcat din text: <i>Copilul ai cărui ochi s-au umplut de lacrimi era chiar fiul ei.</i></p>
<p>10.3. Să delimiteze variantele corecte / recomandabile de acord gramatical de cele incorecte în exemplele date.</p>	<p>Ü Marcați prin încercuirea literei corespunzătoare șirul de îmbinări în care toate exemplele s-au acordat corect.</p> <p>Ü Subliniați în fiecare serie o îmbinare de cuvinte pe care o considerați corectă din punct de vedere gramatical.</p> <p>Ü Explicați în câte un enunț ce este incorect în fiecare dintre exemplele de mai jos.</p>

11. Cunoașterea sensurilor lexicale ale cuvintelor atestate în textele studiate, relevarea statutului lor din punct de vedere relațional și funcțional.

<p>Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i></p>	<p>Itemi</p>
<p>11.1. Să demonstreze cunoașterea sensurilor lexicale ale cuvintelor atestate în textele literare studiate, prin definirea sau relaționarea lor cu alte cuvinte din limba română.</p>	<p>Ü Explicați sensul cuvintelor ...</p> <p>Ü Uniți cuvintele din cele două coloane astfel ca ele să formeze îmbinări de cuvinte</p> <p>Ü Uniți cuvântul cu termenul generic</p> <p>Ü Includeți în contexte adecvate toate cuvintele propuse</p> <p>Ü Includeți într-un enunț toate cuvintele din șir.</p>
<p>11.2. Să delimiteze cuvintele de circulație redusă, nominalizându-le în termenii adecvați (arhaism, regionalism, neologism etc.)</p>	<p>Ü Rescrieți cuvintele din șirul sinonimic pe 3 coloane: cuvinte de uz general, arhaisme, regionalisme.</p> <p>Ü Înlocuiți în enunțul... toate cuvintele marcate prin sinonimele lor.</p> <p>Ü Subliniați în șirul sinonimic propus cuvintele prin care se poate substitui verbul din enunțul</p> <p>Ü Substituiți substantivele din locuțiunile verbale prin echivalentele lor.</p>

	<p>Ü Uniți fiecare locuțiune verbală cu câte un verb echivalent.</p> <p>Ü Scrieți câte un echivalent de uz general pentru fiecare neologism dat.</p> <p>Plasați în contexte adecvate 3 din cele 5 sinonime date.</p>
11.3. Să determine manifestările de monosemie, polisemie, relațiile dintre unitățile de vocabular date, utilizând terminologia în vigoare.	<p>Ü Enumerați câte 3 sensuri pentru fiecare dintre cuvintele marcate în text sau date.</p> <p>Ü Plasați în îmbinări același cuvânt cu 3 sensuri diferite.</p> <p>Ü Utilizați 4 prepoziții diferite cu verbul a <i>trece</i>. Precizați de fiecare dată sensul verbului.</p> <p>Ü Scrieți 5 substantive diferite pentru care se potrivește adjectivul <i>dulce</i>.</p> <p>Explicați în câte un enunț deosebirea de sens.</p>

Aplicare

12. Aplicarea regulilor de ortografie și de punctuație, acord gramatical.

12.1. Să scrie texte la dictare / autodictare, să respecte regulile de ortografie, acord gramatical și punctuație în orice segment scris.	<p>Ü Scrieți prin autodictare un catren.</p> <p>Ü Scrieți prin dictare textul...</p> <p>Ü Scrieți prin dictare șirul de cuvinte.</p> <p>Ü Scrieți prin dictare numai substantivele compuse denumiri de plante.</p>								
12.2. Să rezolve probleme de scriere corectă a cuvintelor și a formelor lor gramaticale prin referire la regulile ortografice.	<p>Ü Explicați de ce sînt scrise corect (cu referire la regulile adecvate) denumirile geografice din coloana A și sînt scrise incorect cele din coloana B:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="text-align: center;">A</td> <td style="text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td>Vadul lui Vodă</td> <td>Vadul-lui-Vodă</td> </tr> <tr> <td>Piatra-Neamț</td> <td>Piatra Neamț</td> </tr> <tr> <td>Sărătenii Vechi</td> <td>Sărătenii-Vechi</td> </tr> </table> <p>Ü Plasați în enunțul dat unde e necesar semnul ortografic cratima.</p> <p>cele rebele le grele l ascund înd surcele de stele lupă ele n afund.</p> <p>Ü Plasați la cazul genitiv, numărul plural, formele articulate cu articol hotărît ale substantivelor: Regulă, definiție, exemplu, disciplină, virgulă.</p>	A	B	Vadul lui Vodă	Vadul-lui-Vodă	Piatra-Neamț	Piatra Neamț	Sărătenii Vechi	Sărătenii-Vechi
A	B								
Vadul lui Vodă	Vadul-lui-Vodă								
Piatra-Neamț	Piatra Neamț								
Sărătenii Vechi	Sărătenii-Vechi								
12.3. Să rezolve probleme de aplicare a semnelor de	<p>Ü Aplicați în textul propus toate semnele de punctuație necesare.</p>								

<p>punctuație în enunțuri și texte, prin referire la regulile de punctuație.</p>	<p>Ü Explicați prin regulă aplicarea primelor 2 semne de punctuație din text.</p> <p>Ü Marcați în căsuțele alăturate semnul de punctuație corespunzător intonației:</p> <p>- Da' altceva nu mai știți □ ne întrerupse un nou sosit în cercul nostru.</p> <p>Ü Altceva□ Ce□</p> <p>Mă rog dumneavoastră, vânătorilor, când nu vânați, nu vi se mai întâmplă nimic□ făcu el dulce.</p>
<p>12.4. Să realizeze acordul gramaticale între secvențele date, comentînd opțiunea pentru o formă anume.</p>	<p>Ü Plasați la cazul genitiv îmbinările date mai jos.</p> <p>Ü Exemplificați prin cîte o îmbinare de cuvinte acordul între adjectivele demonstrative de identitate și substantivele <i>idee, gînd, opinii, termeni</i>.</p> <p>Ü Arătați prin săgeți (de la cuvîntul determinat la cel determinant) cuvintele între care există acord gramatical.</p>

13. Redactarea textelor coerente în parametrii indicați, la un subiect dat;

<p>Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i></p>	<p>Itemi</p>
<p>13.1. Să elaboreze texte proprii în baza textelor literare studiate și citite independent sau inspirate din realitate.</p>	<p>Ü Narăți un episod din viața dvs. școlare din anul curent, în limita de 15 rînduri.</p> <p>Ü Expuneți rezumativ, după memorie, textul ... studiat.</p> <p>Ü Repovestiți detaliat (în cuvinte proprii) episodul ...</p> <p>Ü Relatați în scris acțiunile personajului</p>
<p>13.2. Să aprecieze argumentat (în texte coerente produse independent) opere literare și fragmente de opere literare studiate sau la prima vedere</p>	<p>Ü Extrageți din text un vers și comentați-l în 7-10 rînduri.</p> <p>Ü Prezentați paralel mesajul textului propus și al unui text studiat.</p> <p>Ü Apreciați în scris (1/2 pagină) ideea principală a textului.</p> <p>Ü Exprimați-vă atitudinea față de un personaj din text.</p>
<p>13.3. Să modifice parametrii de limbă ai textului (dialog – narațiune; narațiune - dialog; persoana I – persoana III; persoana III - persoana I; timp prezent - timp trecut etc.)</p>	<p>Ü Marcați 4 replici dintr-un dialog și transformați-le într-un text narativ.</p> <p>Ü Schimbați persoana naratoare pentru primul alineat.</p> <p>Ü Rescrieți un alineat din text, modificînd forma de timp a verbelor(din timpul prezent în viitor).</p> <p>Ü Transformați fragmentul narativ într-un dialog de 6 replici.</p>
<p>13.4. Să comenteze în lucrări coerente texte literare și fragmente de texte literare.</p>	<p>Ü Comentați mesajul textului propus într-o pagină de text coerent.</p> <p>Ü Scrieți un comentariu literar al textului (la prima vedere).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Ü Comparați într-un eseu de 2 pagini textul dat cu un alt text poetic studiat (la alegere). Ü Interpretați fragmentul final (deznodământul) ca parte a textului întreg.
13.5. Să caracterizeze în text coerent personaje literare	<ul style="list-style-type: none"> Ü Confirmați (în 15 rînduri) că ... este un personaj ... Ü Caracterizați în 15 - 20 de rînduri personajul literar... Ü Stabiliți analogii între personajul literar și alte 2 personaje literare din textele studiate. Ü Numiți modalitățile de caracterizare a personajului în textul propus. Confirmați prin citate.

Integrare și realizare a comunicării

14. Producerea textelor funcționale prevăzute de curriculum pentru gimnaziu

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
14.1. Să redacteze diferite texte cu destinație funcțională (utilitară): scrisoare, cerere, invitație, referat, studiu etc.	<ul style="list-style-type: none"> Ü Elaborați o scrisoare, telegramă, cerere, invitație, recenzie, adnotație, un aviz. Ü Scrieți un aviz despre serata literară programată pentru 15 ianuarie. Ü Formulați textul unei înștiințări și transformați-l în telegramă. Ü Scrieți o adnotație la ultima carte pe care ați citit-o.

15. Relatarea scrisă a textelor inspirate din experiența proprie.

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
15.1. Să relateze în scris, în limita indicată (1-1 ½ pagini), experiențe proprii în legătură cu un subiect dat.	<ul style="list-style-type: none"> Ü Povestiți în scris, în limita de 1 pagină, un episod din viața dvs. școlară din anul curent. Ü Amintiți-vă și descrieți un caz din experiența proprie, când s-a confirmat proverbul <i>Cine aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul</i>. Limita de întindere - 1-1 ½ pagini. Ü Narați în scris, în limita de 1-1 ½ pagini, o experiență personală de învățare eficientă a unei teme complicate la orice materie școlară.
15.2. Să-și analizeze în scris experiența de cititor, nominalizînd texte și autori, exprimînd reacții și opinii în raport cu textul.	<ul style="list-style-type: none"> Ü Continuați enunțul cu 3 și argumente proprii: <i>Îmi place să citesc (a se numi speciile preferate)....., pentru că</i>

	<p>.....</p> <p>Ü Prezentați în scris, în limita de 12-15 rînduri, care a fost reacția dvs. la prima lectură a romanului <i>Neamul Șoimăreștilor</i> de M.Sadoveanu.</p> <p>Ü Relatați în scris, în limita de 2 pagini, despre textul preferat dintre cele studiate pe parcursul anilor de gimnaziu, menționînd autorul și titlul textului și argumentînd de ce anume acest text v-a plăcut.</p>
15.3. Să realizeze descrierea unor obiecte sau colțuri ale naturii, expuse direct sau în imagine.	<p>Ü Descrieți în detalii interiorul clasei în care vă aflați acum, în limita de 1-1 ½ pagini.</p> <p>Ü Realizați în scris, în limita de 1 pagină, portretul verbal al persoanei din imagine.</p> <p>Ü Scrieți o compoziți cu genericul <i>Peisajul meu preferat</i>, numind colțul de natură și anotimpul. Limita de întindere – 2 pagini.</p>
15.4. Să redea în scris dialoguri și monologuri / alocuțiuni la subiecte date, cu o limită de întindere 15-20 de rînduri manuscris.	<p>Ü Construiți un dialog din 8 replici, care s-ar putea produce în cadrul discuției colegiale la subiectul <i>Cum putem marca finele anului de studii</i>.</p> <p>Ü Scrieți textul unei alocuțiuni de 15-20 rînduri la tema <i>Profesiunea pe care aș vrea s-o aleg</i>.</p> <p>Ü Prezentați în scris, în text coerent, 2 argumente pentru a vă continua studiile la școala generală, la un colegiu sau la liceu, menționînd și profilul.</p>

16. Analiza textelor literare sau a fragmentelor de texte literare

Obiective de evaluare <i>Elevul va fi capabil:</i>	Itemi
15.1.Să analizeze, în text coerent, în limita de 2-3 pagini, un text poetic studiat.	<p>Ü Analizați în scris, în limita de 2 pagini, un text de imn învățat în anii de studii, citînd din memorie versurile analizate.</p> <p>Ü Scrieți un eseu-analiză a poeziei <i>Sara pe deal</i> de Mihai Eminescu, în limita de 2-3 pagini, avînd acces la text.</p> <p>Ü Efectuați în scris comentariul textului poetic preferat, studiat pe parcursul anilor de gimnaziu, în limita de 3 pagini.</p>
15.2. Să interpreteze, în 3-5 teze, situațiile indicate din textele literare narrative studiate.	<p>Ü Interpretați în 12-15 rînduri modul de soluționare a conflictului / deznodămîntul din romanul <i>Singur în fața dragostei</i> de A. Busuioc.</p>

	<p>Ü Expuneți în 3-5 teze desfășurarea acțiunii într-o nuvelă studiată, nominalizînd-o și indicînd autorul.</p> <p>Ü Analizați în 5 teze trăsăturile de caracter ale unui personaj de comedie, avînd acces la textul comediei.</p>
<p>15.3. Să realizeze comentarii ale textelor / fragmentelor / versurilor date la prima vedere.</p>	<p>Ü Efectuați comentariul poetic al poemului într-un vers dat (în limita de 15 rînduri):</p> <p style="text-align: center;">Ciocîrlia</p> <p style="text-align: center;">Din praștia cîmpiei, lumina cîntă sus.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ion Pillat</i></p> <p>Ü Realizați comentariul literar scris al poeziei date, în limita de 2 pagini text coerent, fără utilizarea altor surse.</p> <p>Ü Comentați în scris, în limita de 1 pagină, sensul frazei marcate din textul eseului propus, fără a apela al alte surse.</p>

II. Conținuturi tematice și referințe de bază :

Cartea – obiect cultural. Titlul, autorul, tabla de materii. Structura cărții. Anexele cărții.
Raportul dintre realitate și literatură. Textul literar și textul nonliterar.

Texte nonliterare: Articolul de dicționar, reclama, anunțul, afișul, formularele poștale, texte publicitare, scrisoarea familială, scrisoarea de felicitare, instrucțiunea, fișa de bibliotecă, fișa de lectură, prezentarea unui eveniment cultural. Invitația, curriculum vitae, procesul-verbal, cererea, referatul, proiectul, raportul.

Texte literare:

Structura textului epic. Narațiunea, descrierea, dialogul.

Structura textului liric.

Personajele. Caracterizarea personajelor.

Genuri și specii literare:

Texte populare și texte culte (balada, legenda, basmul, doina, proverbele și zicătorile, parabola, fabula, balada cultă, schița, nuvela, poemul, romanul, doina, pastelul, oda, imnul, meditația, elegia, sonetul. Comedia. Scrierile SF.

Versificația : măsura, ritmul, piciorul metric, versul, strofa.

Figuri de stil, tropi: epitetul, comparația, personificarea, metafora, alegoria, antiteza, hiperbola, repetiția, enumerația, inversiunea, invocația, interogația și exclamația retorică, aliterația, asonanța.

Situația de comunicare. Emițător, mesaj, context, cod, canal.

Textul dialogat și monologat.

Organizarea logico-semantică a mesajului.

Organizarea formală a mesajului. Organizarea textului scris. Punctuația. Semnele de punctuație. Ortografia. Semnele ortografice.

Relatarea unor fapte și întâmplări din viața personală. Scrierea imaginativă (povestirea, descrierea, portretul).

Rezumatul. Conspicutul. Comentarea unor secvențe din textele studiate. Analiza de text literar.

Originea limbii române. Limba literară și limba populară.

Limba română literară și stilurile ei funcționale.

Lexicul

Ü Cuvântul, forma și conținutul. Polisemia. Sensul de bază, sensul propriu și figurat.

Ü Cuvânt de bază. Cuvânt derivat. Rădăcina. Sufixe. Prefixe.

Ü Familia lexicală. Cîmpuri lexicale.

Ü Cuvinte monosemantice și polisemantice.

Ü Omonimia, sinonimia, antonimia, paronimia. Seriile sinonimice.

- ü Vocabularul fundamental. Masa vocabularului. Dinamica lexicului pe axele timp / spațiu. Cuvintele moștenite și cuvintele împrumutate.
- ü Îmbogățirea vocabularului: derivarea, compunerea, conversia.
- ü Unitățile frazeologice.
- ü Pleonasmul și tautologia.

Fonetica

- ü Sunetul și litera. Consoanele, vocalele, diftongii și triftongii.
- ü Silaba. Împărțirea cuvintelor în silabe.

Morfosintaxa

- ü Substantivul. Locuțiunea substantivală. Categoriile gramaticale. Ortografia. Funcțiile sintactice.
- ü Articolul. Acordul articolului cu substantivul determinat. Ortografia.
- ü Adjectivul. Locuțiunea adjectivală. Categoriile gramaticale. Ortografia. Funcțiile sintactice.
- ü Pronumele. Clasificarea. Categoriile gramaticale. Ortografia. Funcțiile sintactice.
- ü Numeralul. Clasificarea. Categoriile gramaticale. Ortografia. Funcțiile sintactice.
- ü Verbul. Locuțiunea verbală. Categoriile gramaticale. Ortografia. Funcțiile sintactice.

- ü Adverbul. Clasificarea. Locuțiunea adverbială. Categoria gradului de comparație. Ortografia. Funcțiile sintactice.
- ü Prepoziția. Locuțiunea prepozițională. Clasificarea. Ortografia.
- ü Conjunția. Locuțiunea conjuncțională. Clasificarea. Ortografia.
- ü Interjecția. Funcții sintactice. Ortografia.

- ü Sintaxa propoziției. Îmbinarea de cuvinte. Relațiile sintactice între cuvinte.
- ü Propoziția și părțile de propoziție. Clasificarea propozițiilor.
- ü Acordul gramatical.
- ü Cuvinte fără funcție sintactică. Adresările. Cuvintele și construcțiile incidente. Punctuația.
- ü Sintaxa frazei. Fraza. Relații sintactice în frază. Tipurile de propoziții. Mijloace de realizare a relațiilor în frază. Punctuația.
- ü Fraza formată prin coordonare. Punctuația.
- ü Fraza formată prin subordonare. Clasificarea propozițiilor subordonate. Elementele de relație. Punctuația.
- ü Contragerea și expansiunea.
- ü Vorbirea directă și indirectă. Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă.

Matricea de specificații

Domeniu cognitiv Unități de conținut	Cunoaștere și înțelegere	Aplicare și rezolvare de probleme	Integrare	Total
Textul literar și nonliterar	Item 1 4 puncte	Item 2 Item 3 10 puncte	Item 4 6 puncte	20 puncte 40%
Practica rațională și funcțională a limbii. Limbă și comunicare	Item 5 Item 6 6 puncte	Item 7 Item 8 Item 9 10 + 5 puncte pentru corectitudinea tuturor segmentelor scrise	Item 10 Item 11 Item 12 9 puncte	30 puncte 60 %
Total	10 puncte 20%	25 puncte 50%	15 puncte 30%	50 puncte 100%

Varianta desfășurată

Domeniu cognitiv Unități de conținut	Cunoaștere și înțelegere	Aplicare și rezolvare de probleme	Integrare	Total
Textul literar și nonliterar	OE 2.1. Să demonstreze înțelegerea unui text la lectură independentă, răspunzând la întrebările formulate asupra textului. Item 1. Răspunde în enunțuri complete la întrebările de mai jos. 4 puncte	OE 13.1. Să elaboreze texte proprii în baza textelor literare studiate și citite independent sau inspirate din realitate. Item 2. Rezumă textul dat în limita de 90-100 de cuvinte. 5 puncte OE 7.6. Să recunoască și să comenteze figurile de stil, atestate într- un text artistic dat. Item 3. Alege o figură de stil din cele două subliniate în	OE 8.4. Să-și exprime opinia în raport cu problemele abordate în textul literar și modul de soluționare a lor. Item 4. Relevă, în spațiul rezervat, două asemănări dintre acțiunile personajului în situația descrisă în text	20 puncte 40%

		text, numind-o corect și comentându-i, în două enunțuri, sugestia contextuală.	(planificarea unei călătorii) și o situație similară din oricare alt text, studiat sau citit independent.	
		5 puncte	6 puncte	
Total puncte	4	10	6	20
Limbă și comunicare	<p>OE 3.3. Să demonstreze cunoașterea lexicului limbii române și a termenilor adecvați pentru descrierea vocabularului (în limita conținuturilor curriculare)</p> <p>Item 5. Subliniază, în text, trei cuvinte din câmpul lexical al gradelor de rudenie. 3 puncte</p> <p>OE 11.1. Să demonstreze cunoașterea sensurilor lexicale ale cuvintelor atestate în textele literare studiate, prin definirea sau relaționarea lor cu alte cuvinte din limba română.</p> <p>Item 6. Rescrie din text sinonimele cuvintelor. 3 puncte</p>	<p>OE 6.3. Să definească sensurile lexicale ale cuvintelor uzuale, respectând o structură logică a definiției.</p> <p>Item 7. Definește cuvintele <i>șosea</i> și <i>unchi</i>, fără a recurge la sinonime. 2 puncte</p> <p>OE 6.1. Să efectueze analiza morfosintactică a enunțurilor indicate, utilizând termenii în vigoare și siglele / sublinierile / semnele convenționale adecvate.</p> <p>Item 8. Marchează, prin cifre, propozițiile din fraza... 5 puncte</p> <p>OE 10.1. Să formuleze și să illustreze/ să aplice regulile de acord gramatical.</p> <p>Item 9. Realizează acordul gramatical al numeralului ordinal cu substantivul</p>	<p>15.4. Să redea în scris dialoguri și monologuri / alocuțiuni la subiecte date, cu o limită de întindere 15-20 de rânduri manuscris.</p> <p>Item 10. Construiește 2 replici, prin care ar putea continua dialogul din text. 2 puncte</p> <p>OE 14.1. Să redacteze diferite texte cu destinație funcțională (utilitară): scrisoare, telegramă, cerere, invitație, aviz, referat, studiu, recenzie, adnotație.</p> <p>Item 11. Propune 2 formule de adresare</p>	

		<p>regent, rescriindu-l cu litere: 3 puncte</p> <p>pentru corectitudinea tuturor segmentelor scrise 5 puncte</p>	<p>diferite, pe care ai putea să le incluzi în textul unei invitații oficiale la o festivitate școlară. 2 puncte</p> <p>OE 15.1. Să relateze în scris, în limita indicată (1-1 ½ pagini), experiențe proprii în legătură cu un subiect dat.</p> <p>Item 12. Scrie, în spațiul propus, un text coerent cu tema: Relațiile de familie sînt cele mai rezistente în timp, referindu-te și la fragmentul propus. 5 puncte</p>	
Total puncte	6 puncte	15 puncte	9 puncte	30 puncte
Total puncte	10 puncte	25 puncte	15 puncte	50 puncte

Model de test

Citește textul și realizează următoarele sarcini:

— Alecu, zice tata, și Dino, hai să vedem ce facem cu chestia ceea de care am vorbit.

— Ce anume? pentru maică-mea orice frază neterminată e un mare motiv de panică.

— Cu plecarea lui Alecu. Eu — s-a hotărât de-acu — n-o să-l pot însoți...

— Lasă, Tudore, nu-i nici o grabă... Am timp destul.

Tata mă privește zîmbind:

— Andrei, ce planuri ai?

— Peste vreo două săptămîni începem antrenamentele.

— Prin urmare, ai două săptămîni libere. Îmi poți ceda mie una?

— Știu eu?... Dacă zici tu...

— Atunci s-a hotărît. Alecule, mîine puteți pleca. Ai încredere în el?

Adică în mine!

— Măi Tudore...

— Bun. Andrei, unchiul Alecu ar dori să-și vadă locurile pe unde a copilărit și, în general...

Nu se poate!

— Iei mașina și îi stai la dispoziție. Numai...

Nu se poate una ca asta! Eu la volan o săptămîină întregă! Autostrăzi, șosele, viteză, mirosul acela de benzină! Ce-i drept, nu cu Aura — cu bătrînul capitalist, fost luptător de greco-romane, dar ce importă! Eu la volan! Descrie-mi toate întâlnirile, și internaționale și neinternaționale... Vorbește-mi, o să zic numai „da, da, sigur” și n-o să te contrazic, o să învîrt volanul și mai mult nu-mi trebuie nimic!

— Bine, tată, s-a făcut. Cînd plecăm?

— Asculta-mă, răspunzi cu ochii din cap. Conduci binișor, dar nu prea ai simțul măsurii.

— Am să fiu...

— Ai să fii cît se poate de prudent. Alecule, am toată nădejdea în tine. Ne-am înțeles, nu?

Alecu, pe la ce oră plecați?

— Știu eu? Ce zice șoferul!

— Adică mai de dimineață, să nu vă coaceți în tinicheaua asta. Și cum începeți călătoria? Andrei, ia dă harta.

Mă întorc cu ea în zece secunde.

Întindem harta pe masă. Tata scoate din buzunar un creion roșu, pare un mareșal în preajma unei bătălii decisive.

După Aureliu Busuioc

Item	Barem
1. Răspunde în enunțuri complete la întrebările de mai jos:	L 0 1 2
a) Cine pleacă în călătorie?	3 4
b) Cu ce mijloc de transport se vor deplasa Andrei și unchiul Alecu?	

<p>c) Cît timp trebuie să dureze călătoria?</p> <p>d) De ce călătorii hotărăsc să pornească mai de dimineață?</p>	
<p>2. Rezumă textul dat în limita de 90-100 de cuvinte.</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5</p>
<p>3. Alege o figură de stil din cele două subliniate în text, numind-o corect și comentîndu-i, în două enunțuri, sugestia contextuală. Secvența aleasă Denumirea figurii de stil Comentariul</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5</p>
<p>4. Relevă, în spațiul rezervat, două asemănări dintre acțiunile personajului în situația descrisă în text (planificarea unei călătorii) și o situație similară din oricare alt text, studiat sau citit independent.</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5 6</p>

.....	
5. Subliniază, în text, trei cuvinte din câmpul lexical al gradelor de rudenie.	L 0 1 2 3
6. Rescrie din text sinonimele cuvintelor: cauză..... întovărăși..... atent.....	L 0 1 2 3
7. Definește cuvintele <i>șosea</i> și <i>unchi</i> , fără a recurge la sinonime. Șosea Unchi	L 0 1 2
8. Marchează, prin cifre, propozițiile din fraza: <i>Mă chinui cu acest motor de la ora cinci, deși aș putea spune că mă preocupă încă de aseară, mă învîrt în jurul lui de două ore încheiate, că doar n-o să bat la ușa oamenilor cu noaptea în cap.</i>	L 0 1 2 3 4 5
9. Realizează acordul gramatical al numeralului ordinal cu substantivul regent, rescriindu-l cu litere: Clasa (12) Minutul (15) Etajul (4)	L 0 1 2 3
10. Construiește 2 replici, prin care ar putea continua dialogul din text. - -	L 0 1 2
11. Propune 2 formule de adresare diferite, pe care ai putea să le incluzi în textul unei invitații oficiale la o festivitate școlară. 1) 2)	L 0 1 2
12. Scrie, în spațiul propus, un text coerent cu tema: Relațiile de familie sînt cele mai rezistente în timp, referindu-te și la fragmentul propus.	L 0 1 2 3 4 5

<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>Total 50 puncte</p> <p>45+5 puncte pentru corectitudinea tuturor secvențelor scrise</p>	

Barem analitic

Itemul	Răspunsul corect / posibil	Acordarea punctelor
<p>1. Răspunde în enunțuri complete la întrebările de mai jos:</p> <p>a) Cine pleacă în călătorie?</p> <p>b) Cu ce mijloc de transport se vor deplasa Andrei și unchiul Alecu?</p> <p>c) Cît timp trebuie să dureze călătoria?</p> <p>d) De ce călătorii hotărâsc să pornească mai de dimineață?</p>	<p>a) În călătorie pleacă Andrei cu unchiul Alecu.</p> <p>b) Andrei și unchiul Alecu se vor deplasa cu automobilul / mașina / autoturismul familiei.</p> <p>c) Călătoria este programată pentru o săptămînă.</p> <p>d) Călătorii hotărâsc să pornească mai de dimineață, pentru că e vară și e foarte cald.</p> <p>Nota1. Sînt posibile diferite variante de structurare!</p> <p>Nota 2, d). A nu se accepta substituția răspunsului la întrebarea <i>De ce?</i> Prin <i>Cu ce scop?</i></p>	<p>4 puncte</p> <p>cîte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, formulat ca enunț complet.</p>

<p>2. Rezumă textul dat în limita de 90-100 de cuvinte.</p>	<p>Se va accepta drept răspuns corect un text care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - va prezenta fidel informația; - va cuprinde secvențele esențiale ale textului; - va omite detaliile ne semnificative; - va fi coerent gramatical; - va respecta limita de întindere. 	<p>5 puncte cîte 1 punct pentru fiecare dintre cerințele enumerate.</p>
<p>3. Alege o figură de stil din cele două subliniate în text, numind-o corect și comentîndu-i, în două enunțuri, sugestia contextuală.</p>	<p>Se va accepta drept răspuns corect o variantă de tipul:</p> <p><u>Autostrăzi, șosele, viteză, mirosul acela de benzina</u> – enumerație care sugerează plăcerea personajului de a conduce un automobil, încîntarea în legătură cu situația dată. Sînt componentele ademenitoare ale aflării la volan pentru personaj.</p> <p><u>Tinicheaua</u> – metaforă. Utilizarea cuvîntului tinichea pentru o mașină sugerează că, de fapt, nu e decît o cutie de metal, fără prea mult confort. Pe timp de vară, această tinichea se agravează prin verbul a se coace.</p>	<p>5 puncte</p> <p>1 punct pentru rescrierea corectă a secvenței din text (nerespectarea acestei cerințe este eliminatorie);</p> <p>1 punct pentru determinarea corectă a figurii;</p> <p>2 puncte pentru interpretarea logică, adecvată, coerentă a sugestiei contextuale a figurii de stil;</p> <p>1 punct pentru respectarea limitei de întindere.</p>

<p>4. Relevă, în spațiul rezervat, două asemănări dintre acțiunile personajului în situația descrisă în text (planificarea unei călătorii) și o situație similară din oricare alt text, studiat sau citit independent.</p>	<p>Se va un răspuns care va conține:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indicarea textului de referință, adecvat pentru sarcina dată; - referința la personaj sau personaje; - determinarea acțiunilor (stabilirea traseului, a timpului de călătorie); - relevarea clară a asemănărilor. 	<p>6 puncte</p> <p>1 punct pentru identificarea și numirea exactă a textului;</p> <p>1 punct pentru numirea personajului;</p> <p>(nerespectarea acestor cerințe este eliminatorie);</p> <p>1 punct pentru numirea acțiunilor (ale personajelor din text și ale altui personaj);</p> <p>2 puncte pentru remarcarea celor 2 asemănări solicitate;</p> <p>1 punct pentru respectarea limitei de întindere.</p>
<p>5. Subliniază, în text, trei cuvinte din câmpul lexical al gradelor de rudenie.</p>	<p>Se va accepta drept răspuns sublinierea a 3 cuvinte de tipul: maică-mea, tata/tată, unchiul.</p> <p>Dacă se vor sublinia mai mult de 3 cuvinte, se vor evalua primele 3 opțiuni.</p>	<p>3 puncte</p> <p>3x1 punct pentru fiecare exemplu corect din cele solicitate.</p>
<p>6. Rescrie din text sinonimele cuvintelor...</p>	<p>Se va accepta drept răspuns corect :</p> <p>Cauză – motiv</p> <p>întovărăși – însoți</p> <p>atent – prudent</p>	<p>3 puncte</p> <p>3x1 punct pentru fiecare sinonim identificat corect.</p>
<p>7. Definește cuvintele șosea și unchi, fără a recurge la sinonime.</p>	<p>Se va accepta o variantă de tipul:</p> <p><i>Șosea</i> Cale de comunicație pietruită sau asfaltată, care leagă mai multe localități.</p> <p><i>Unchi</i> Frate sau văr al unuia dintre părinți, în raport cu copiii acestora.</p>	<p>2 puncte</p> <p>2x 1 punct pentru fiecare cuvânt definit adecvat cerinței.</p>
<p>8. Marchează, prin cifre, propozițiile din fraza:</p>	<p>Se va accepta drept corectă variantă:</p> <p><i>Mă chinui cu acest motor de la ora cinci¹, deși aș putea spune² că mă preocupă încă de aseară³, mă învîrt în jurul lui de două ore încheiate⁴, că doar n-o să bat la ușa oamenilor cu noaptea în cap⁵.</i></p>	<p>5puncte</p> <p>5 x 1 punct pentru fiecare enunț identificat și marcat corect.</p>

9. Realizează acordul gramatical al numeralului ordinal cu substantivul regent, rescriindu-l cu litere:	Se va accepta drept răspuns corect: Clasa a douăsprezecea Minutul al cincisprezecelea Etajul al patrulea	3 puncte 3x1 punct pentru fiecare sinonim identificat corect.
10. Construiește 2 replici, prin care ar putea continua dialogul din text.	Se vor accepta orice 2 replici logice și coerente cu textul citit.	2 puncte 2x1 punct pentru fiecare replică adecvată.
11. Propune 2 formule de adresare diferite, pe care ai putea să le incluzi în textul unei invitații oficiale la o festivitate școlară.	Se vor accepta orice 2 formule de adresare diferite, adecvate unei invitații oficiale, de exemplu, <i>Stimate dle Ionescu,</i> <i>Stimată dnă director!</i>	2 puncte 2x1 punct pentru fiecare formulă adecvată.
12. Relevă, în spațiul rezervat, două asemănări dintre acțiunile personajului în situația descrisă în text (planificarea unei călătorii) și o situație similară din oricare alt text, studiat sau citit independent.	Se va un răspuns care va conține: - indicarea textului de referință, adecvat pentru sarcina dată; - referința la personaj sau personaje; - determinarea acțiunilor (stabilirea traseului, a timpului de călătorie); - relevarea clară a asemănărilor.	5 puncte 1 punct pentru identificarea și numirea exactă a textului și a personajului; (nerespectarea acestor cerințe este eliminatorie); 1 punct pentru numirea acțiunilor (ale personajelor din text și ale altui personaj); 2 puncte pentru remarcarea celor 2 asemănări solicitate; 1 punct pentru respectarea limitei de întindere.
<p>5 puncte se vor atribui pentru aspectul de limbă al lucrării, în descreștere:</p> <p>5 puncte – impecabil, ortografic, punctuațional și stilistic;</p> <p>4 puncte 1 – 2 greșeli de ortografie, punctuație, stil în total;</p> <p>3 puncte 3 – 4 greșeli de ortografie, punctuație, stil în total;</p> <p>2 puncte 5 – 6 greșeli de ortografie, punctuație, stil în total;</p> <p>1 punct 7 – 8 greșeli de ortografie, punctuație, stil în total.</p> <p>0 puncte pentru depășirea limitei de 8 greșeli de ortografie, punctuație, stil.</p> <p>Notă : Punctajul dat se atribuie numai în cazul realizării itemilor 1, 2,4,7,10,12.</p> <p>Lipsa totală sau parțială a răspunsurilor la acești itemi nu permite acordarea punctajului maxim pentru corectitudine.</p> <p>Punctajul maxim pentru corectitudine se va diminua în funcție de realizarea itemilor numiți.</p>		
Total		45 puncte + 5 puncte 50 puncte